2-25074417-12-2-27052025-1
Dosarul nr. 2-11012/25

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

23 octombrie 2025 **mun. Chişinău**

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător – Olga Boțan
grefier – Doina Stașcov

cu participarea reprezentantului pârâtului, în lipsa reclamantului, care a solicitat examinarea pricinii în lipsa sa,

a examinat în şedinţa de judecată publică pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu și SRL ”Inima Codrului” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-21033721-12-1-05032021, repararea prejudiciului moral și material,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

La 21 mai 2025 a fost înregistrată și repartizată prin PIGD la data de 27 mai 2025 cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu și SRL ”Inima Codrului” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-21033721-12-1-05032021, repararea prejudiciului moral și material.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 03 august 2020, în calitate de administrator SRL „Inima Codului” a depus la Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani o plângere penală prin care a sesizat despre comiterea unei infracțiuni de către cet. Orlov David pe teritoriul „Terasei de Vară” din parcul „La Izvor”, *****

Menționează că, pe faptele sesizate a fost pornit dosarul penal nr. 2020031058.

Susține că, în cadrul urmăririi penale, a depus acțiune civilă care până la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată nu a fost soluționată, examinată din motivul tergiversării intenționate a finisării judecării cauzei penale nr. *1-21033721-12-1-05032021.*

La fel, prin ordonanță, SRL „Inima Codrului” și administratorul SRL „Inima Codrului”, a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă.

Susține că, la moment dosarul penal se află în procedură de examinare la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător Viorelia Grigoraș, timp de 5 ani!!!.

Astfel, mai susține că examinarea cauzei penale nr. *1-21033721-12-1-05032021* durează deja timp de 5 ani, doar în instanța de fond, cu încălcarea gravă a termenului rezonabil, iar SRL „Inima Codrului” și Straisteanu Gheorghe, în calitate de parte vătămată și parte civilă, sunt

supuși la imposibilitatea soluționării acțiunii civile.

Prin urmare, aceste acțiuni comise vădit ilegale de instanțele naționale, cad sub incidența prevederilor Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

Astfel, reieșind din recomandările menționate supra, Straisteanu Gheorghe, în calitate de reclamant estimează mărimea prejudiciului moral în suma de 25 000 lei care este cu mult mai mică dect sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldova, cauzat prin:

-sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor organului de urmărire penală, a procurorilor și instanțelor judecătorești, comise vădit contrar legislației;

-în suferințe continue din cauza nenumeratelor refuzuri de a examina cauza penală în termen rezonabil și emiterea unei decizii definitive;

-suferințe psihice și fizice, dureri, stresuri, nervi, griji, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a mă bucura de plăcerea vieții, de satisfacții spirituale și materiale.

-anxietate cauzată de incertitudinea creată de procurori și judecători, din comportamentul cărora am înțeles că ilegalitățile comise în privința lui Străisteanu, în viziunea lor este o normă de drept**;**

-dificultatea în depășirea obstacolelor impuse de acțiunile ilegale din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale și crearea condițiilor pentru a-mi apăra drepturile numai în instanța Curții Europene, suferind astfel moral și cheltuieli materiale suplimentare;

Prejudiciu moral este în directă legătură cu acțiunea ilegală a organului de urmărire penală, a procurorilor și judecătorilor. Este înafara oricăror dubii că a fost pornită o cauză penală încă ia 08 septembrie 2020,

Însă prin refuzurile repetate și nemotivate de a examina și finisa cauza penală în termen procedural, procurorii și judecătorii au trecut peste termenul rezonabil necesar pentru examinarea și finisarea cauzei penale din 08 septembrie 2020, iar circumstanțele în care procurorii refuza să acționeze, a provocat daune morale și materiale irecuperabile.

Încălcarea obligațiilor și a competenței prevăzute de lege de către organul de urmărire penală, procurori și judecători, i-a cauzat prejudiciu moral care dă temei pentru răspunderea delictuală a statului. Totodată, normele de drept indicate în prezenta acțiune civilă servesc temei pentru judecarea cauzei în strictă conformitate cu prevederile legislației naționale și Convenției Europene.

Reclamantul solicită :

1) Constatarea faptului încălcării dreptului SRL „Inima Codrului” și Străisteanu Gheorghe, parte civilă**,** la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-21033721-12-1-05032021 din 08 septembrie 2020, perioada 08 septembrie 2020 -15 mai 2025, 5 ani;

2) încasarea de la contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul SRL „Inima Codrului”, Cod fiscal:*****, suma în mărime de 25 000 Iei cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la examinarea și finisarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-21033721-12-1-05032021 din 08 septembrie 2020;

3) încasarea de la contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, IDNP: *****, suma în mărime de 25 000 Iei cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la examinarea și finisarea în termen

rezonabil a cauzei penale nr. 1-21033721-12-1-05032021 din 08 septembrie 2020

În ședința de judecată reclamantul Straisteanu Gheorghe nu s-a prezentat, a depus cerere de examinare în lipsă totodată a menționat că susține cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia integral.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului Ministerului Justiției nu a recunoscut cererea de chemare în judecată, a solicitat respingerea acesteia ca neîntemeiată, a prezentat și referința în acest sens cu raportul.

Aprecierea instanței:

Audiind părţile, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată consideră necesar de a respinge acțiunea, reieşind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea.

Totodată, instanţa de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunţarea de către instanţele judecătoreşti a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligaţiunea instanţei judecătoreşti de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerinţelor acţiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26).

În temeiul prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

În conformitate prevederilor art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar conform prevederilor art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Analizând circumstanțele faptice ale cauzei și actele anexate la materialele dosarului, instanța de judecată reține următoarele.

Prin Ordonanța din 08.09.2020, s-a dispus începerea urmăririi penale pe bănuiala rezonabilă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, atribuindu- se prezentei cauze nr.2020031058.

La data de 05.03.2021, cauza penală nr.2020031058 de învinuire a cet. Paingu Nichita și cet. Orlov Davin în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal a fost expediată în instanța de judecată în ordinea art.287 Cod de procedură penală.

La data de 05.03.2021 judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Vasilenco

Angela, a fost repartizată cauza penală de învinuire a lui Paingu Nichita și Orlov Davin în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal atribuindu-se nr. 1-623/2021 (nr. PIGD 121033721-12-1-05032021).

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Vasilenco Angela din 31.05.2021 – s-a disjuns cauza penală în privința Orlov David învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal de cauza penală pe învinuirea lui Paingu Nichita și Orlov David în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, pe motiv că inculpatul Paingu Nichita a depus cerere de examinare a cauzei penale pe numele său în procedură simplificată, potrivit prevederilor art.364/1 CPP, care a fost admisă la data de 31.05.2021.

La data de 02.06.2021 cauza penală de învinuirea lui Orlov David Emilian în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal a fost repartizată în mod automat judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Grigoraș Viorelia atribuindu-se nr. 1-15-46/2021 (nr. PIGD 1-21033721-12-1-05032021-2).

Cauza penală de învinuire a lui Orlov David Emilian în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal a fost primită în procedură prin încheierea din data de 10.06.2021 și fixată ședința de judecată pentru data de 07.07.2021, ora 09:30, cu înștiințarea tuturor participanților la proces.

Ședința din data de 07.07.2021, ora 09:30, nu a avut loc pe motivul antrenării judecătorului în altă ședință de judecată.

Prin încheierea din data de 07.07.2021 s-a fixat ședința de judecată pentru data de 15.11.2021, ora 14:45, cu înștiințarea tuturor participanților la proces, ținându-se cont de perioada de concediu preconizată a instanței de judecată și a participanților pe dosar.

La data de 13.07.2021, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), partea vătămată Gheorghe Străisteanu a fost depusă acțiune civilă prin care s-a solicitat încasarea din contul inculpatului Orlov David Emilian în beneficiul lui Straisteanu Gheorghe și SRL „Inima Codrului”, a câte 15000 lei pentru fiecare, în total 30000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat.

În ședința de judecată din data de 15.11.2021 s-a dispus anexarea acțiunii civile la materialele cauzei penal, ședința fiind întreruptă până la data de 31.01.2022, ora 15:30, cu citarea repetată a părții vătămate Șevnea Artiom. Ședința din data de 31.01.2022, ora 15:30, nu a avut loc pe motivul aflării judecătorului în concediu de boală.

Prin încheierea din data de 07.02.2022 s-a fixat ședința de judecată pentru data de 26.05.2022, ora 16:00, cu înștiințarea tuturor participanților la proces.

La data de 25.05.2022, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), apărătorul inculpatului Orlov David, avocatul Ungurean Ivan a depus cerere de amânare a ședinței stabilite pentru data de 26.05.2022, ora 16:00, ședința de judecată fiind amânată, ținând cont de disponibilitatea reală a agendei și aflării completului în concediu anual, pentru data de 11.10.2022, ora 11:00, cu citarea repetată a participanților la proces.

Ședința din data de 11.10.2022, ora 11:30, nu a avut loc în legătură cu faptul lipsei grefierului în completul judecătorului.

Prin încheierea din data de 11.11.2022 s-a fixat ședința de judecată pentru data de 30.01.2023, ora 09:30, cu înștiințarea tuturor participanților la proces.

Ședința din data de 30.01.2023, ora 09:30, nu a avut loc pe motivul aflării judecătorului în concediu de boală.

Prin încheierea din data de 06.02.2023 s-a fixat ședința de judecată pentru data de

09.02.2023, ora 09:30, cu înștiințarea tuturor participanților la proces.

Ședința din data de 09.02.2023 a fost amânată pentru data de 16.02.2023, ora 10:00 pe motivul lipsei în ședința de judecată părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Șevnea Artiom cât și apărătorului inculpatului, avocatul Ungureanu Ivan.

La data de 06.02.2023, prin intermediul poștei electronice a instanței, de către Straisteanu Gheorghe a fost depusă cerere de amânare a ședinței de judecată din data de 16.02.2023, ora 10:00, din motivul lipsei surselor financiare pentru angajarea unui apărător.

Ședința de judecată din data de 16.02.2023 a fost amânată din motivul lipsei a unui translator, ședința de judecată fiind amânată pentru data de 29.05.2023, ora 12:00, la fel fiind stabilite cu anticipație ședințe de judecată pentru data de 06.06.2023, ora 14:00 și pentru data de 13.06.2023, ora 10:30.

Totodată, la data de 29.05.2023, prin intermediul poștei electronice a instanței, de către Straisteanu Gheorghe a fost depusă cerere de amânare a ședinței de judecată din data de 29.05.2023, ora 12:00, din motivul lipsei surselor financiare pentru angajarea unui apărător.

La data de 06.06.2023, s-a dispus anunțarea unei întreruperi în ședința preliminară până la data de 16.10.2023, ora 12:00, contramandând ședința fixată pentru data de 13.06.2023. La fel, pentru examinarea cauzei au fost stabilite cu anticipație ședințe de judecată pentru data de 31.10.2023; 09.11.2023 și pentru data de 16.11.2023, ora 10:30.

Ședința din data de 16.10.2023, ora 12:00, nu a avut loc în legătură cu faptul lipsei grefierului în completul judecătorului.

Prin încheierea din data de 16.10.2023 s-a fixat ședința de judecată pentru data de ora 11:30, cu înștiințarea tuturor participanților la proces.

Ședința din data de 31.10.2023, ora 11:00, nu a avut loc pe motivul aflării judecătorului în concediu de boală.

Prin încheierea din data de 06.11.2023 s-a fixat ședința de judecată pentru data de 09.11.2023, ora 11:00, cu înștiințarea tuturor participanților la proces.

În ședința de judecată din data de 09.11.2023 s-a anunțat întrerupere până la data de ora 10:30, cu punerea în sarcina acuzatorului de stat să asigure prezența părților vătămate în ședința de judecată.

În ședința de judecată din data de 16.11.2023, s-au soluționat chestiunile de punere pe rol a cauzei penale și s-a dispus: fixarea spre examinare cauza penală de învinuire a lui Orlov Davin Emilian, care este învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.d) Cod penal, în procedură generală, în limba de stat, în sediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) cu participarea translatorului, inculpatului, avocatului inculpatului, acuzatorului de stat și a părții vătămate, se admite lista de probe a acuzatorului indicate în rechizitoriu. Se atenționează acuzatorul de stat să asigure prezența probelor sale în ședința de judecată. S-a admis în calitate de apărător al inculpatului, avocatul Berliba Viorel. A cerceta probele acuzării indicate în lista de probe în procedură generală, după cercetarea probelor apărării și audierea inculpatului, iar chestiunea privind încetarea cauzei penale instanța se v-a expune odată cu emiterea sentinței, și s-a anunțat întrerupere în ședința de judecată, cu admiterea cererii acuzatorului de stat de a face cunoștință cu cererile părții apărării, până la data de 21.03.2024, ora 15:30.

Ședința din data de 21.03.2024, a fost amânată pentru data de 24.06.2024, ora 14:00 din motivul lipsei acuzatorului de stat, care era antrenat în altă ședință de judecată, translatorului și a reprezentantului părții vătămate Străisteanu Gheorghe.

În cadrul ședinței de judecată din data de 24.06.2024, s-a considerat posibil continuarea

ședinței de judecată în lipsa părții vătămate și s-a trecut la cercetarea materialelor cauzei penale, ședința fiind întreruptă până la data de 14.11.2024, ora 11:30, și s-a mai stabilit încă o ședință de judecată cu anticipație pentru data de 04.12.2024, ora 12:00.

Ședința de judecată din data de 14.11.2024, ora 11:30 nu a avut loc pe motivul aflării judecătorului în concediu medical. Următoarea ședință de judecată a fost fixată pentru data de 18.03.2025, ora 11:30.

În cadrul ședinței de judecată din data de 18.03.2025, a continuat cercetarea materialelor cauzei penale, și, pe motiv că a expirat termenul preconizat pentru ședința de judecată, a fost întreruptă până la data de 02.04.2025, ora 09:00.

În ședința de judecată din data de 02.04.2025, instanța a audiat reprezentantul părții vătămate - Străisteanu Gheorghe, declarațiile fiind anexate la procesul-verbal al ședinței de judecată, și, ședința fiind întreruptă până la data de 15.05.2025, ora 11.00.

În ședința de judecată din data de 15.05.2025, instanța a continuat cu audierea reprezentantului părții vătămate - Străisteanu Gheorghe, declarațiile fiind anexate la procesul-verbal al ședinței de judecată, și, ședința fiind întreruptă până la data de 30.06.2025, ora 15:30.

În cadrul ședinței de judecată din 30.06.2025, s-au cercetat materialele cauzei penale, și, totodată, reprezentantul părții vătămate Străisteanu Gheorghe a depus o cerere prin care a solicitat continuarea examinării cauzei penale în lipsa sa. La fel, acuzatorul de stat a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea celorlalte probe ale acuzării, ședința de judecată fiind întreruptă pînă la data de 25.11.2025, ora 12:00, reieșind din perioada aflării completului în concediul anual de odihnă. De asemenea pentru examinarea cauzei în termen rezonabil au mai fost stabilite cu anticipație ședințe de judecată pentru data de 03.12.2025, ora 14:30 și pentru data de 15.12.2025, ora 14:00.

Reclamanții Străisteanu Gheorghe și SRL „Inima Codrului” s-au adresat cu prezenta acțiune, solicitând, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Potrivit art. 1 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti. Aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Instanța de judecată menționează că scopul Legii nr. 87/21.04.2011 constituie crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei. Este unul din principalele mecanisme interne prin care se tinde la respectarea termenului optim şi previzibil de soluţionare al procesului.

Conform art. 2 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, orice persoană fizică sau

juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.

Drept urmare, din contextul normei citate rezultă că orice persoană poate pretinde la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, dacă se constată o atare încălcare.

Potrivit art.2 alin.(2) din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Solicitând respectarea unui „termen rezonabil", Convenția subliniază importanța ca justiția să nu fie făcută cu întârzieri care ar putea pune în pericol eficacitatea și credibilitatea sa (*H. împotriva Franței, pct. 58; Katte Klitsche de la Grange împotriva Italiei, pct. 61*).

În ceea ce privește conceptul „termen", acesta acoperă, în principiu, întreaga procedură, inclusiv căile de atac (*König împotriva Germaniei, pct. 98 in fine). El se întinde până la decizia care soluționează „conestația" (Poiss împotriva Austriei, pct. 50*).

Astfel, cerința respectării unui termen rezonabil se referă la toate fazele procedurilor legale care urmăresc soluționarea plângerii, fără a putea fi exceptate fazele posterioare deciziilor pe fond (*Robins împotriva Regatului Unit, pct. 28-29). Doar atunci când dreptul revendicat într-o procedură se realizează efectiv, „termenul" a ajuns la final (Estima Jorge împotriva Portugaliei, pct. 36-38*).

O apreciere in concreto: caracterul rezonabil al duratei unei proceduri în temeiul art. 6 § 1 trebuie apreciat în fiecare caz în funcție de circumstanțele cauzei [*Frydlender împotriva Franței (MC), pct. 43], care pot impune o evaluare globală [Obermeier împotriva Austriei, pct. 72; Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei (MC), pct. 23*].

Trebuie luat în considerare ansamblul procedurii (*König împotriva Germaniei, pct. 98 in fine*). Deși diverse întârzieri nu pot fi, în sine, condamnabile, acumulate și combinate, ele pot cauza o depășire a termenului rezonabil (*Deumeland împotriva Germaniei, pct. 90). O întârziere într-o anumită etapă a procedurii poate fi tolerată, cu condiția ca durata totală a procedurii să nu fie excesivă (Pretto și alții împotriva Italiei, pct. 37*).

Drept urmare, data începerii curgerii termenului se apreciază la ziua adresării cererii de chemare în judecată, iar data expirării termenului – cu adoptarea unei hotărâri judecătorești asupra fondului pretențiilor, care a devenit definitivă. Lipsa unei soluţii judiciare asupra fondului pretenţiilor nu împiedică reclamantul să pretindă încălcarea dreptului la examinarea într-un termen rezonabil (*Boboc, § 25-27*). Cu alte cuvinte şi procedurile pendinte se iau în consideraţie.

Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale la art. 6 § 1 statuează că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public şi într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent şi imparţial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptată împotriva sa.

Art. 6 din Convenția Europeană, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că durata rezonabilă a unei proceduri trebuie apreciată în funcție de circumstanțele cauzei şi cu ajutorul următoarelor criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului şi al autorităţilor competente, precum şi miza litigiului pentru cel interesat.

Respectiv, cerinţa ca examinarea cauzei să se facă într-un termen rezonabil, trebuie raportată la fiecare caz în parte, luând în considerare durata procedurii, natura pretenţiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităţilor competente şi al părţilor, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanţei precum şi exercitarea căilor de atac.

Ca urmare a informaţiei relatate, instanţa de judecată notează că caracterul rezonabil al duratei procesului trebuie evaluat în lumina circumstanţelor cauzei, în special a criteriilor de apreciere a termenului rezonabil de judecare a pricinii cum sunt: complexitatea cauzei, comportamentul părţilor, precum şi miza (interesul) pentru reclamant (a se vedea, *Frydlender v. France [GC], nr. 30979/96, §43, ECHR 2000-VII şi Cravcenco v. Moldova, nr. 13012/12, 15 ianuarie 2008*).

În partea ce ține de complexitatea cauzei, instanța reține că, din punct de vedere al complexităţii, ţinând cont de caracterul cerințelor reclamantului, cercul și numărul participanților la proces, precum şi necesitatea examinării desosebit de minuţioasă şi detaliată a circumstanţelor cauzei, instanţa de judecată conchide că nivelul complexităţii cauzei civile este suficient de sporit, ceea ce cu siguranţă necesită o oarecare perioadă de timp pentru examinarea echitabilă a cauzei și audierea poziției tuturor participanților la proces.

Complexitatea unei cauze poate ține atât de aspectele de fapt, cât și de cele de drept [Katte Klitsche de la Grange împotriva Italiei, pct. 55; Papachelas împotriva Greciei (MC), pct. 39]. Poate ține, de exemplu, de pluralitatea părților implicate în cauză (H. împotriva Regatului Unit, pct. 72) sau de diferitele probe care trebuie obținute [Humen împotriva Poloniei (MC), pct. 63].

Altfel fiind spus, în cazul în care cauza implică o complexitate considerabilă, justul echilibru trebuie menţinut între exigenţele celerităţii procedurilor judecătorești şi principiul general al bunei administrări a justiţiei, consacrat în egală măsură de art. 6 al Convenţiei (Boddaert v. Belgia, 12 octombrie 1992 nr. 12919/87).

În ceia ce priveşte comportamentul părţilor / conduita autorităţilor naţionale, instanța de judecată notează că amânarea ședințelor de judecată în cazul din speță nu poate fi privită ca o încălcare a dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale, or ședințele de judecată au fost amânate exclusiv din motive întemeiate, impuse de normele de drept procedural ce reglementează dreptul la apărare, și exercitarea drepturilor procesuale ale părților.

În conformitate cu art. 20 Cod de procedură penală, (1) Urmărirea penală şi judecarea cauzelor penale se face în termene rezonabile.

(2) Criteriile de apreciere a termenului rezonabil de soluţionare a cauzei penale sînt:

1) complexitatea cazului;

2) comportamentul participanţilor la proces;

3) conduita organului de urmărire penală şi a instanţei de judecată;

3/1) importanţa procesului pentru cel interesat;

4) vîrsta de pînă la 18 ani a victimei.

(3) Urmărirea penală şi judecarea cauzelor penale privind infracţiunile de corupţie şi cele conexe actelor de corupţie, în special privind infracţiunile prevăzute la art.181□182 din Codul

penal nr.985/2002, a cauzelor penale în care sunt persoane aflate în arest, precum şi minori se fac de urgenţă şi în mod prioritar.

(4) Respectarea termenului rezonabil la urmărirea penală se asigură de către procuror, iar la judecarea cazului – de către instanţa respectivă.

(4/1) În cauzele penale prevăzute la art.181-182 din Codul penal nr.985/2002, urmărirea penală urmează a fi terminată într-un termen de cel mult 6 luni. Termenul de urmărire penală poate fi prelungit motivat de către procuror, cu informarea Procurorului General în cazul fiecărei prelungiri. Cauzele respective se examinează de către prima instanţă în cel mult 4 luni, iar de către instanţa de apel - în cel mult două luni, termene care pot fi prelungite prin încheierea instanţei respective.

În cazul procedurilor penale, urmează a fi luat în consideraţie că, în materia pretinselor violări a duratei procedurilor penale, victimele, persoanele care au înaintat o sesizare, martorii, alte persoane participante în proces, în afară de acuzat (bănuit, învinuit, inculpat), nu pot pretinde încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale, cu excepția situație când victima unei infracțiuni pretinde durata nerezonabilă a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluţionării aspectului civil, şi anume examinarea excesiv de lungă a acţiunii sale civile în cadrul procedurilor penale. În această situaţie poate fi apreciată şi durata procedurilor penale, dar începînd cu momentul înaintării acţiunii civile, şi doar luîndu-se în consideraţie criteriile aplicabile procedurilor civile.

Totodată, dreptul la judecare în termen rezonabil a cauzei, în mod obligatoriu urmează a fi coroborat cu alte garanții ale procesului echitabil prevăzute de legislație, precum legalitatea, disponibilitatea și egalitatea în drepturi a participanților, contradictorialitatea procesului, principii care în ansamblul lor materializează dreptul părții la un proces echitabil, iar examinarea cauzei este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil.

În același timp, instanța de judecată remarcă că, reclamantul Straisteanu Gheorghe nu a obiectat niciodată în privința termenelor stabilite de instanța de judecată pe cauza principală, astfel, apelanții au manifestat un comportament absolut pasiv, iar termenul de judecare a cauzei a fost prelungit inclusiv și datorită comportamentului reclamantului Straisteanu Gheorghe - părți vătămate în cauza penală, care s-au folosit de drepturile sale procedurale.

Astfel, Colegiul civil, conchide că amânările ședințelor de judecată nu pot fi imputate în exclusivitatea instanței de judecată.

Mai mult, instanța de judecată remarcă că nu sau constatat circumstanțe excepționale, cruciale pentru reclamant/apelant care să determine ireversibilitatea procedurii și reparării dreptului încălcat prin trecerea timpului.

Mai mult ca atât, după cum s-a indicat supra amânările ședințelor de judecată s-au datorat conduitei participanților la proces și circumstanțelor obiective ce nu au depins de voința instanței de judecată.

Prin urmare, nu pot fi imputate instanței de fond cazurile de imposibilitate a examinării cauzei din cauza asigurării unui mediu prielnic exercițiului drepturilor procedurale de către părți, anume: cereri de amânare, formulate de Straisteanu Gheorghe, ca parte-vătămată și parte civilă în cauza penală, neprezentarea celorlalte părți și participnți, cît și imposibilitatea formării completelor de judecată.

Astfel, faţă de cele precizate supra, este absolut evident că comportamentul instanţei judecătoreşti nu relevă careva abateri de la exigenţele procesual penale în vigoare, or, instanţa de judecată nu ar trebui, sub pretextul respectării termenului rezonabil de judecare a cauzei, să

îngrădească dreptul participanţilor la proces la folosirea mijloacelor procedural penale prevăzute de legislaţia în vigoare, care pe cale de consecinţă ar încălca principiul egalităţii părţilor la proces, precum şi principiul contradictorialității procesului penal.

În această ordine de idei, instanţa de judecată constatat lipsa temeiniciei argumentelor invocate de Străisteanu Gheorghe asupra încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei.

Totodată, în partea persoanei juridice SRL „Inima Codrului", se atestă că, este lipsită de dreptul de a solicita încălcarea de drepturi la judecare în baza Legii nr. 87, or, aceasta nu a formulat acțiune civilă în cauza penală din speță.

Respectiv, urmează a fi respinse pretențiile înaintate de SRL „Inima Codrului".

În acelaşi timp, din sensul Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, este de înţeles că repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

În speță, circumstanţele statuate în cauză conturează cert faptul că, pe parcursul examinării cauzei civile, instanţa judecătorească a amânat şedinţele de judecată din motive întemeiate, întru asigurarea dreptului participanţilor la un proces echitabil, prevăzut de legislaţia internă, precum şi de articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale.

În conexiunea celor relatate, reieşind din perioada examinării cauzei penale cuprinsă între 08 septembrie 2020 – 15 mai 2025, de atitudinea părţilor la judecarea cauzei, de complexitatea ei, precum şi miza (interesul) pentru reclamant, instanța de judecată ajunge la concluzia lipsei încălcării dreptului lui Străisteanu Gheorghe la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-21033721-12-1-05032021.

Prin urmare, având în vedere că, s-a constatat lipsa încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, instanța de judecată consideră neîntemeiat inclusiv și capătul de cerere privind încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului material și moral, or, la caz, nu s-a constatat încălcarea termenului rezonabil, iar încasarea prejudiciului material și moral fiind pretenții accesorii cerinței de constatare a încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil.

În astfel de circumstanţe, apreciind obiectiv probele administrate în ansamblu şi interconexiunea lor în conformitate cu prevederile art.130 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată concluzionează că acţiunea reclamanților Gheorghe Străisteanu și SRL "Inima Codrului" împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-21033721-12-1-05032021, repararea prejudiciului moral și material, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. art. 236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată –

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu și SRL "Inima Codrului" împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea

încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-21033721-12-1-05032021, repararea prejudiciului moral și material, ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la momentul pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
Judecător ***Olga Boțan***

Copia corespunde originalului,
Judecător ***Olga Boțan***